

ματίσθησαν ἐν τὸς μιάς ὥρας! ἄλλαι δὲ μετὰ τὴν αὐτὴν παρὰ τὴν ἀπεξηράνθησαν. Οἱ κάτοικοι τῆς νέας Μαδρίτης διηγοῦνται, ὅτι ἡ γῆ ἐσχημάτιζεν ὑπερμεγέθη κύμασα τὰ ὅποια ἀφ’ οὗ ἐφθάνον εἰς φοβερὸν ὕψος ἐσχαζάν καὶ τότε ἄμμος καὶ ὕδωρ ἐσκορπιζόντο εἰς τὸν αἶρα καὶ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων. Οἱ ἐγγύρην ἐδεῖξαν ἀγγίνοιν σπανίαν εἰς τοιαύτας περιστάσεις, καὶ τὸσον πλέον ἀξιοθαύμαστον ὅσον ἦσαν ὁλως ἀπειροὶ τοιούτων κακῶν. Παρατήρησαντες οὖν αἱ σχισμαὶ διέτρεχον ἀπὸ τὰ βορειοανατολικά πρὸς τὰ δυτικονότια ἐκοψάν καὶ ἐστρωσαν κατὰ γῆς μεγάλα δένδρα οὕτως ὥστε νὰ σχηματίζωσιν εὐθείας γωνίας πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην. Κείμενοι δὲ πρηνεῖς, ἐπὶ τῶν δένδρων αὐτῶν, δὲν ἐνέπιπτον, ὅτε ἡ γῆ ἦνοιγε, εἰς τὸ χάσμα διότι τὰ δένδρα τοὺς ἐχρυσίμευον ὡς γέφυρα.

Καταστροφή τῆς Καρράκας. (α)

Τὴν 26 Μαρτίου 1812, ὥραν πέμπτην μ. μ. παλμώδης τις κίνησις ἐκλόνισε τὴν γῆν, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἤρχισαν αὐτομάτως νὰ σπαινοῦσι. Τοῦτο διήρκει 5—6 δευτέρα λεπτά καὶ ἡ γῆ ἐκύμαινεν ἡμέρα ὡς ἡ θάλασσα ὅταν τὴν κινή ἐλαφρὸς ζέφυρος. Τότε ἤκουσθησαν ἑρῶτοι ὑπογυιοί, ἀστραπαὶ ἐπῆλθον λαμπρότεροι παρὰ εἰς τὰς σφοδρότάτας καταιγίδας, καὶ ὁ σεισμὸς ἤρξε μετὰ τὴν κίνησιν, τὴν ὀριζόντιον καὶ τὴν ἀναπαλλομένην εἰς τοιοῦτον φοβερὸν τρόπον ὥστε ἐντὸς ἐνὸς λεπτοῦ ἡ Καρράκα καὶ ὑπὲρ τὰς εἰκοσιν ἄλλας πόλεις μετὰ ἀναριθμήτους ἀγροίκους καὶ ἄλλας οἰκοδομὰς εἰς ἑκτασιν 300 τετραγ. λευγῶν ὁλοτελῶς ἀνετράπησαν καὶ 80,000 ἀνθρώπων ἀπωλέσθησαν, μυριάδες δὲ ἄλλων ἠκρωτηριάσθησαν. Ἡ δὲ πόλις Καρράκα ἔκειτο ἐπὶ τῆς ὑπαρείας ὁροῦ ὑψηλοῦ παρὰ τὰ κράσπεδα εὐρυχώρου κοιλάδος τὴν ὅποιαν διάφοροι ποταμοὶ διέρρουν. Εἶχε δὲ κλίμα ὑγιεινότερον καὶ ἐρασιμώτατον.

Ὅτε ἔπαυσεν ὁ σεισμὸς οἱ ἐπιζῶντες ἤρχισαν νὰ συλλέγωσι τὰ πτώματα τῶν φονευθέντων· ἀλλὰ τὸσον ἦτο τὸ πλῆθος αὐτῶν, ὥστε ἀδυνατοῦντες νὰ τὰ ἐνταφιάσωσιν, ἐσώρευσαν πυρὰς ἐκ τῆς ξυλικῆς τῶν ἐρείπων καὶ τὰ κατέκαυσαν.

Εἰς τὰ λοιπὰ δεινὰ προσετέθη καὶ ἡ ἔλλειψις τοῦ ὕδατος, διότι αἱ δεξαμεναὶ καὶ οἱ ὑδραγωγοὶ συνεχώσθησαν· οἱ δὲ ῥυάκες καὶ αἱ πηγαὶ ἀπεξηράνθησαν· δὲν εὕρισκον δὲ οὐδὲ τροφήν, καὶ πολλοὶ ἀπέθανον ἐκ τῆς πείνης.

Ἀξία παρατηρήσεως εἶναι ἡ ἐκ τῶν τοιούτων φυσικῶν ἀνατροπῶν γινομένη ἠθικὴ ἐντύπωσις εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων. Ἐντὸς δύο ἡμερῶν μετὰ τὸν σεισμὸν δις χίλιοι ἄνδρες οἵτινες συνέζων μετὰ παλακῶν ἦλθον εἰς νόμιμον γάμον. Πολλοὶ δυστυχεῖς παρμελημένοι ὑπὸ πλουσιῶν συγγενῶν ἀνεζητήθησαν καὶ περιεθάλησαν· τέκνα ἀτοκλήρωμένα ἀνεκλήθησαν ὑπὸ τῶν γονέων. Πράγματα ἀδίκως κατακρατούμενα ἐπεστράφησαν εἰς τοὺς κυρίους τῶν· καὶ πολλοὶ συμβιβασμοὶ μεταξὺ ἀσπόνδων ἐχθρῶν ἔγιναν. Εἶδον δὲ καὶ κακούργους νὰ μετανοῶσι καὶ μέμφονται ἑαυτοὺς διὰ φόνους ἢ ἄλλα κακὰ ὅσα ἐπραξαν. Πλὴν εἶδον καὶ

ἄλλους οἵτινες ἀντὶ νὰ μεταμεληθῶσιν ἀπὸ θηριώθησαν καὶ ἐξώκειλαν μετὰ πλείονος ζήλου εἰς νέας καταχρήσεις καὶ νέα κακούργηματα.

Προσθέτομεν δ’ ἐπὶ τέλους ὡς περιέργα καὶ ὅσα ἄγγλος τις περιηγητὴς ἀναφέρει περὶ σεισμοῦ τινος συμβάντος εἰς τὸ Χιλὶ τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1819.

Φίλος, λέγει, τίς με προσεκάλεσε νὰ ὑπάγωμεν εἰς ἐπισκεψὶν οἰκογενείας τινος τῶν γνωρίμων διαμενούσης εἰς τὴν Κίμβαν, πόλιν ἧτις δὲν κατεστράφη ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, ὑπισχνόμενος νὰ με δείξῃ τὴν καλλίστην τῶν γυναικῶν τοῦ Χιλί. Συγκατένευσα καὶ ἐλθόντες εὗρομεν ὠραιότατην ἀλγυῶς καὶ χαριστάτην κυρίαν, ἀλλ’ ἧτις ἐτήκετο ὑπὸ πόθου σφοδροῦ νὰ ἐπιδείξῃ τὰ θέλγητρά της εἰς στάδιον εὐρύτερον. Περὶ τοῦτου μόνον ὠμίλει καὶ εἰς τοῦτο συνεχῶς ἐπανήρχετο. Τῇ εἰχον διηγεῖται τὰ περὶ τοῦ κομψοῦ κόσμου εἰς Σαντιάγον καὶ εἰς Κόκιμβον, καὶ τὸσον τῆς ἐγύρισαν τὴν κεφαλὴν ὥστε οἱ σεισμοὶ καὶ τὰ δεινὰ τῶν δὲν τῇ ἐπροξένουν κάμμιαν ἐντύπωσιν. Βλέπω, μὰς ἔλεγε, ὀρμῶντας ἔξω τῶς οἰκῶν, πλήττοντας τὰ στήθη, καὶ κραυγάζοντας ἔλεος καὶ τοῦ εὐπρεποῦς χάριν πράττω καὶ ἐγὼ τὰ αὐτά· πλὴν ἀληθῶς δὲν δοκιμάζω κανένα φόβον· ὁ νοῦς μου εἶναι εἰς τὸ Κόκιμβον. Τὴν ἐπαρηγορήσαμεν πλέον ὅπως ἠδυνήθημεν· καὶ ἐπειδὴ ὠμίλει περὶ σεισμῶν, τὴν ἡρώτιστα ἂν ἐσχάτως ἠσθάνθησαν τινὰ· ὅχι! εἶπε· πρὸ τριῶν ἡμερῶν δὲν ἠσθάνθη κανένα· με εἶπαν ὅτι ἀπόψε συνέβη σεισμός· ἐγὼ δὲν ἠσθάνθημι τίποτε· δὲν ἀνακατόνομαι εἰς τοὺς σεισμούς των· ὅλα, ὅλα θὰ τὰ ἐλθισμόνουν φθάνει νὰ ἔμην εἰς τὸ ἀγαπητόν μου Κόκιμβον!

Ο ΒΕΡΩΝΕΖΗΣ.

(Συνέχεια ἴδε φουλ. 57.)

— Ἄν σοὺ ᾔηναι ἀδιάφορον, ἐπανελάθεν ὁ νέος, δὸς μου τὴν ἀριστεράν.

— Τί διαβόλου ἰδιοτροπία!

— Δὲν εἶναι ἰδιοτροπία, θὰ τὸ ἰδῇς παρευθὺς.

— Ἰδοὺ ἡ ἀριστερά μου χεῖρ, κύριε. Πῶς ὀνομάζεσαι;

— Ὀνομάζομαι Παῦλος.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔλαβε μετὰ τὴν δεξιὰν χεῖρά του τὴν ἀριστεράν χεῖρα τοῦ Μαράτου.

— Καὶ τῶρα, εἶπε ῥίπτων ἐπ’ αὐτοῦ βλέμμα πληγῶν ἐνεργείας, ἔλεπομεν ἂν ᾔσαι ἀνὴρ ἢ παιδίον.

Ὁ Μαρὰτος ἐξεκαρδίσθη γελῶν.

— Κύριε Μαρὰτε, ἀπεύθυνες εἰς ἐμέ πρὸ ὀλίγου πρόσκλησιν τὴν ὅποιαν ἀπεποιθήην νὰ δεχθῶ. Τὸ λοιπὸν ἐγὼ, ἐγὼ ὁ Παῦλος, θὰ σοὺ φανερώσω τὴν θέλησίν μου, καὶ θὰ ὑπακούσης εὐπειθῶς ὡς παιδίον· ὅλοι οἱ ἐδῶ παρόντες θὰ ᾔναι μάρτυρες.

— Ὁ δυστυχὴς οὗτος παραφρονεῖ, ἀνέκραξεν ὁ Μαρὰτος.

— Με παρεκάλεσες νὰ τραγουδήσω, ἐπανελάθεν ὁ Παῦλος, ἐγὼ ὅμως σ’ ἐμποδίζω.

— Ἀρχίζω, ἀνέκραξεν ὁ Μαρὰτος.

Καὶ ᾔνοιξε τὸ στόμα νὰ τραγουδήσῃ· ἀλλὰ, πρὶν

ἐξέλθῃ ἤχος ἀπὸ τὰ χεῖλη του, ἀφῆκε κραυγὴν ὁξείαν καὶ ἔγεινεν ὠχρὸς ὡς τὸ σάβανον.

— Αἱ λοιπὸν! δὲν τραγουδεῖς; εἶπε χλευαστικῶς ὁ Παῦλος.

— Ἄθλιε! ἀνέκραζεν ὁ Μαράτος, καὶ οἱ συσταλλέντες χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του ἀνῆγγελλαν δριμύτατον πόνον· μοῦ κατεσύντριψες τὴν χεῖρα.

— Βλέπεις ὅτι δὲν τραγουδεῖς; εἶπεν ὁ Παῦλος. Καὶ ἀφῆκε τὴν χεῖρά του.

Ὁ Μαράτος ἔπεσεν ἐπὶ θρόνῳ, καὶ ἰδρῶς ἄφθονος κατέβρεχε τὸ πρόσωπόν του· ἐκύτταζε τὰ δάκτυλά του, ἦσαν κολλημένα μεταξὺ των καὶ ὡς ζυμωμένα ὁμοῦ.

Οἱ στρατιῶται ἐκύτταζαν ἐκθαμβοὶ τὴν σκηνὴν ταύτην.

Κατευνασθέντος ὁπωσοῦν τοῦ πόνου, ὁ Μαράτος ἐσηκώθη καὶ, κτυπῶν τὸν ὦλον τοῦ Παύλου, εἶπε·

— Μὲ γρόνθον στιβαρὸν σ' ἐπροίκισεν ἡ φύσις· εὐχομαι ὅμως διὰ τὸ καλὸν σου νὰ σοῦ ἔδωκε καὶ καρδίαν συγχρόνως γενναίαν, καὶ ἱκανὴν νὰ περιφρονήσῃ ἀφόβως τὸν θάνατον, διότι δὲν ἐλπίζεις θέσθαι, ἀρχοντόπουλόν μου, τὰ πράγματα νὰ μείνουν ἕως ἐδῶ.

Καὶ ἔσυρεν ἀπὸ τὴν θήκην τὴν πλατεῖάν του σπάθην, ἀκτινοβολήσασαν εἰς τὸν ἥλιον.

— Τόσον ὀλίγον τὸ ἤλπισα, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος, ὥστε τοῦτο μόνον προβλέπων, καὶ ὅχι ἐξ ἰδιοτροπίας, ἔσφιγξα τὴν ἀριστεράν σου χεῖρα ἀντὶ τῆς δεξιᾶς τὴν ὁποῖαν πρῶτον μοῦ ἔδωκες.

Καὶ ἐξισπάθωσεν ἐπίσης.

Οἱ στρατιῶται ἐσηκώθησαν καὶ ἔλαμνεν κύκλον περὶ τοὺς δύο μονομάχους, πεπεισμένοι οἷτες ὅτι, ἂν καὶ ἐδειξε μεγάλην δύναμιν χεῖρός, ὁ Παῦλος ἔμελλε νὰ νικηθῇ εἰς πάλιν ἀπαιτοῦσαν ἐπιτεθροῦνη μάλλον παρὰ δύναμιν, καὶ εἰς τὴν ὁποῖαν ἔπρεπε νὰ ἐξέχη ὁ Μαράτος. Ἡ πεποίθησις αὕτη, καθὼς καὶ ἡ λάμπουσα εἰς τὰ βλέμματα τοῦ νέου ἀφοβία εἰλκυσαν πρὸς αὐτὸν τὰς συμπαθείας ὄλων, καὶ καθεὶς ἐνδομύχως ἐπνυχῆθη εἰς αὐτὸν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰς χειρὰς τοῦ Μαράτου, ὅχι ἀπλήγως, ἀλλὰ ζωντανός.

— Ἐμπρός, ἀνέκραζεν ὁ Μαράτος· ἀς ἀρχίσωμεν. Καὶ τὰ ξίφη διεσταυρώθησαν.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα, ἐνόησεν ὅτι ὁ ἀντιπαλὸς του, ὅχι μόνον δὲν ἦτον ἀδέξιος καὶ πρωτόπειρος, καθὼς κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν, ἀλλὰ μετεχειρίζετο μάλιστα τὸ ὅπλον μὲ ἐμπειρίαν σπανίαν τῷ ὄντι καὶ θαυμαστὴν ἐν τούτοις, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἴδιος ἦτον πολὺ ἐπιτήδειος, ἡ ἀνακάλυψις αὕτη δὲν ἡλάττωσε κατ' οὐδὲν οὔτε τὴν ἀταραξίαν οὔτε τὴν ἐπιτηδειότητά του. Ἦρχισε λοιπὸν νὰ ἐπιπίπτῃ κατ' αὐτοῦ μὲ ὀρμὴν ἥτις, κατὰ τὸν στοχασμὸν του, ἔμελλε νὰ θορυβήσῃ τὸν Παῦλον καὶ ἡλπίζεν ἐκ τοιαύτης ὑπεροχῆς νὰ ὠφεληθῇ· ἀλλ' ἡ μανία του αὕτη ἀποτέλεσμα ἄλλο δὲν ἔφερεν, εἰμὴ ὅτι ἔδωκεν εἰς τὸν νέον ἀφορμὴν ν' ἀναπτύξῃ ἐπιτηδειότητα ἔξοχον καὶ ἀθορύβητον ἥθος. Τελευταῖον, ὁ θυμὸς ἐκυρίευσεν τὸν Μαράτον, ὁ Παῦλος αὐτὸς δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κρατηθῇ, καὶ αἱ προσβολαὶ διεδέχοντο τὰς προσβολὰς μὲ τεραστίαν ταχύτητα. Ἐντὸς ὀλίγου σταγόνες τινὲς αἵματος ἐκοκκίνισαν τὸ ἔδαφος πρὸς τὸ μέρος τοῦ Παύλου, ὅστις τότε μόνον ἐνόησεν ὅτι ἦτον πληγωμένος, καθότι, εἰς τὴν ὀρμὴν τῆς μονομαχίας, δὲν τὸ εἶχεν αἰσθανθῇ. Ἡθέλησε

λοιπὸν νὰ ἐκδικηθῇ· ὁ Μαράτος πάλιν ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔλαβεν ὑπεροχὴν καὶ οὕτως ὠρμησαν κατ' ἀλλήλων ὡς δύο μανιώδεις τίγρεις, μὲ ἀπόφασιν νὰ φονεύσῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον διὰ τῆς πρώτης προσβολῆς. Τῷ ὄντι, ἡ πάλιν δὲν παρετάθη περισσότερον, καὶ κωφὴ κραυγὴ ἠκούσθη· ὁ εἰς τῶν δύο ἀντιπάλων ἀφῆκε τὸ ξίφος του καὶ ἔπεσεν ὡς πτώμα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἦτον δὲ οὗτος ὁ Καῖσαρ Μαράτος.

Καὶ ὁ Παῦλος αὐτὸς ἐβρίθην ἐπὶ θρόνῳ, ἀποκαρτερῶν καὶ τὸ πρόσωπον ἔχων σταζόν ἀπὸ ἰδρώτα.

Δύο τῶν στρατιωτῶν τὸν ἐπλησίασαν, καὶ ἤρχισαν νὰ δένουν τὴν πληγὴν τὴν ὁποῖαν τὸ ξίφος τοῦ Μαράτου εἶχεν ἀνοίξει εἰς τὸν θραχινά του, ὅθεν ἔρρεεν ὄλον τὸ αἷμά του.

Συγχρόνως δέ, οἱ ἄλλοι ἐπεμελοῦντο τὸν Μαράτον, τοῦ ὁποίου εἶχε διαπερασθῇ τὸ στήθος, ὅθεν καὶ ὀλίγα σημεῖα ζωῆς ἔδιδεν.

Ἐκραζαν τὸν ξενόδοχον ὅστις ἤλθε μὲ μετρημένα βήματα.

— Ἐλα, γέρον Ζάχε μου, τοῦ εἶπεν ὁ προσκαλέσας αὐτὸν στρατιώτης· ἔχομεν ἀνάγκην ἀπὸ σέ.

— Καὶ ἄλλος πάλιν φονευμένος, εἶπε δυσaréστως ὁ Ζάχος, καὶ πάλιν αἷμα χυμένον εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου! Καὶ ποῖος ἔχει τὸ θάρος πάντοτε νὰ πλύνῃ τὸ ἔδαφος; Πέντατι ὁ Ζάχος. Μὰ τὸν Θεόν, οἱ ξιφοφόροι οὗτοι εἶναι ἀνυπόφοροι.

— Αὐτὸ μᾶς μέλει, μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἔχετε ἱατρὸν εἰς τὸ χωρίον;

— ἔχομεν ἓνα ὅστις ἤλθε πρὸ τριῶν μηνῶν, γέροντα μικρόσωμον, ἄνθρωπον πολλὰ ἐπιτήδειον τῇ ἀλήθειᾳ, καὶ ἐμπειρότατον εἰς τὴν τέχνην του, ἔχοντα ὅμως τὴν μανίαν νὰ κλείεται ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μόνον τὴν νύκτα νὰ ἐπιτελέσεται τοὺς ἀθροεῖς του. Ποτὲ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ τὴν ἡμέραν, ὅσα καὶ ἂν τοῦ δώσουν χρήματα. Αὐτὸν μὴ τὸν περιμένετε πρὶν νυκτώσῃ.

— Ἐντὸς τοῦ νυκτώσῃ, ὁ δυστυχὴς οὗτος ἔχει καιρὸν ν' ἀποθάνῃ εἰκοσάκις. Ὁδήγησέ με εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱατροῦ, καὶ ἐγὼ τὸν κάμνω καὶ ἔρχεται.

Ταῦτα εἶπεν εἰς τῶν στρατιωτῶν, καὶ ὁ Ζάχος συγκατετέθη, μουμουρίζων πάλιν κατὰ τῶν κατηραμένων ξιφοφόρων, τοὺς ὁποίους δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ, καὶ αὐτοὶ ἐν τούτοις ἀπετέλουν τὴν συνήθη πελατεῖαν του.

Ὁ Παῦλος ἐντὸς ὀλίγου ἀνέλαβε τὰς δυνάμεις του· ἐδέθη ἡ πληγὴ του, ἔκπυσεν ἡ ροὴ τοῦ αἵματος, καὶ τότε ἐπλησίασεν εἰς τὸν Μαράτον καὶ ἠρώτησε πῶς ἦτον.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, κύριέ μου, ἀπεκρίθη εἰς τῶν στρατιωτῶν, εἶναι πιθανόν μετ' ὀλίγας στιγμὰς ν' ἀφῆτῃ τὰ κῶλα ἐν τῇ ἐρήμῳ.

— Μοῦ κακοραίνεται, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἀλλ' αὐτὸς τὸ ἠθέλησεν.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ βλέμματά του ἀπέφηναν τὸ πελιδνὸν πρόσωπον τοῦ Μαράτου, εἶδε κατὰ γῆς χαρτίον διπλωμένον ἐν εἰδει ἐπιστολῆς· λαβὼν αὐτὸ, ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν·

« Τῷ κυρίῳ Φραγκίσκῳ Ἀζολίνῳ. »

Στοχασθεὶς ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔπεσεν ἀπὸ τὰ

αποφάσεις του Μαράτου, ήτοιμάζετο νά τήν ἀποθήσῃ πάλαιόν του, ὅταν, φωτισθέντος αἵφνης τοῦ χαρτίου δι' ἡλιακῆς ἀκτίνος, τοῦ ἐφάνη ὅτι διέκρινεν ἐξωθεν ὄνομα τὸ ὁποῖον ζωγράφως ἐκέντησε τήν περιέργειαν του. Παραμερήσας λοιπόν, καὶ ἀνοίξας τὴν ἐπιστολήν, ἔβρι-
ψεν ἐπ' αὐτῆς ὀλίγα βλεμματά· ἔπειτα, ἀφ' οὗ ἐκύ-
ταξε τὸν Μαράτον κείμενον χαμαὶ, σχεδὸν ὡς νεκρὸν, ἐφάνη ὅτι ἔλαβεν ἀπόφασιν τινα ὀριστικὴν, ἔθεσε τὴν ἐπιστολήν εἰς τὸν κόλπον του, καὶ ἐπανελθὼν ἀνεμί-
χθη μὲ τοὺς περικυκλόνοντας τὸν πληγωμένον στρα-
τιώτα.

Ματὰ δέκα λεπτά, ἦλθεν ὁ Ζάχος μὲ τὸν συνοδεύ-
οντα αὐτὸν στρατιώτην, καὶ τούτους παρεκκολούθει ἄνθρωπος ἄλλος, ἰσχνὸς, φθὴρὸς, μικρὸς σώματος, καὶ κύ-
πτων ὑπὸ τὸ βάρος προῦρου γήρατος. . . .
Ἐπεριπάτει τρέμων ὅλος, χαμαὶ νεύων, καὶ ρίπτων
περὶ αὐτὸν φοβισμένα βλεμματά.

— Ἰδοὺ, κύριε Ματθαῖε, εἶπεν ὁ Ζάχος δεῖξας πρὸς
αὐτὸν τὸν ἐξαπλωμένον κατὰ γῆς Μαράτον, ἰδοὺ ὁ
ἄνθρωπος ὅστις ἔχει ἀνάγκη τῆς συνδρομῆς σου.

Ὁ Ματθαῖος ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν βλέμμα ἀνήσυχον,
ἔπειτα ἔσκυψε πρὸς τὸν Μαράτον, καὶ, ἐξετάσας αὐτὸν
ὀλίγας στιγμὰς, διέταξε νά τὸν μεταφέρουν εἰς τὸν
κοιτῶνα τοῦ Ζάχου.

Ἡ διαταγὴ τοῦ ἱατροῦ ἐξετελέσθη ἀντιλέγοντος
τοῦ Ζάχου, καὶ ὁ γέρον Ματθαῖος τότε μόνον ἀνε-
πνευσεν ἐλευθέρως ὅταν εὗρήθῃ ἐντὸς τῆς κοινῆς αἰ-
θούσης ὅπου ἡ εἴσοδος ἦτον ἀνοικτὴ εἰς ὁδούς.

— Πηγαίνωμεν, συστρατιώται, εἶπε τότε ὁ προῖ-
στάμενος τῶν στρατιωτῶν, λάβετε τὰ ὅπλα σας καὶ
ἄς φύγωμεν, διότι ἐντὸς μιᾶς ὥρας πρέπει νά ἤμειθα
εἰς Βενετιάν.

Ἐπλήρωσαν εἰς τὸν Ζάχον τὰ γενόμενα ἔξοδα· ὁ
Παῦλος ἀνέλαβε νά πληρώσῃ τὰ τοῦ Μαράτου, καὶ οἱ
στρατιῶται ἀνεχώρησαν.

— Τί φρονεῖς λοιπόν περὶ τοῦ πληγωμένου; ἠρώ-
τησε τὸν ἱατρὸν ὁ Παῦλος.

— Φρονῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ματθαῖος, ὅτι τελευταίαν φο-
ρὰν ἔσους σήμερον ἀπὸ τὴν θάκην τὸ ξίφος.

— Τόσον ἐπικίνδυνον νομίζεις τὴν πληγὴν του;

— Τὸ τραῦμα εἶναι θανατηφόρον, καὶ ἐντὸς μιᾶς
ὥρας ἴσως ὁ δυστυχὴς μεταβαίνει εἰς ἄλλον κόσμον.

— Ὅπως καὶ ἂν ᾖ, κύριε Ματθαῖε, κάμε τὸ χρέος
σου, καὶ γνώριζε ἀπ' ἐμὲ τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν κόπων
σου.

— Εὐχαριστῶ, κύριε, πλὴν σοῦ ὁμολογῶ ὅτι ἐπρο-
τίμων πολλὰ νά χάσω, καὶ νά εὗρεθῶ τὴν στιγμὴν
ταύτην εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Καὶ τί τάχα φοβεῖσαι ἐδῶ;

— Τίποτε, τίποτε· ἀλλ' ὥσόσον ἡ φιλανθρωπία
μ' ἔκαμε ν' ἀποφασίσω ἀπερισκέπτως ἔπρεπε νά περι-
μείνω νά ἔλθω τὸ ἐσπέρως.

Καὶ, ταῦτα λέγων, ἐξέταζε διὰ τῆς μῆλης τὴν
πληγὴν τοῦ Μαράτου μὲ σπανίαν ἐπιδεξιότητα. Ματὰ
ταῦτα, ἐπέθεσεν ἔμπλαστρον, τὴν ἔδесεν ἐπιμελῶς,
συνήθρισε μὲ βίαν τὰ ἐργαλεῖά του, καὶ ἐπροχώρησε
πρὸς τὴν κοινοῦσαν μὲ τὴν κοινὴν αἵθουσαν ὑαλί-
νην θύραν. Ἀλλ' αἵφνης ὡπισθοδρόμησε τρέμων, ἔ-
στρεψε πανταχόσε περίφοβα βλεμματά, καὶ δραμὼν
ἐκράβη ὀπισθεν τῆς κλίνης τοῦ κοιτῶνος κραυγάζων

Φυλλάδιον 58, Τόμ. Γ'.

— Ἄ! ἰδοὺ ὅ, τι ἐροδοῦμένη· δυστυχία μου, δυστυ-
χία μου! Κύριε, σῶσόν με!

Ὁ Παῦλος, οἰκτεῖρων τὸν τρέμοντα γέροντα, ἔδραμε
ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν κοινὴν αἵ-
θουσαν.

Ἦρεν ἐκεῖ νέον, τὸν ὁποῖον ἐκ τῆς φορεσίας καὶ
τῶν τρόπων του ἀνεγνώρισεν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν
τάξιν τῶν πατρικίων. Καὶ ἂν ἦτο δυνατόν ν' ἀμφι-
βάλῃ περὶ τούτου, ὁ τόνος μὲ τὸν ὁποῖον ἀπεύθυνε
τὸν λόγον πρὸς αὐτὸν ἦτον ἱκανὸς νά τὸν βεβαιώσῃ.

— Εἴσαι μόνος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο; τὸν ἠρώ-
τησε συντόμως καὶ προστακτικῶς.

— Σχεδόν, κύριέ μου, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος ὅστις
ἤρχιζε νά σπουδάζῃ περιέργως τοῦ νέου τούτου τὴν
φυσιογνωμονίαν.

— Τί ὥρα εἶναι;

— Δέκα ὥραι.

— Αὕτη εἶναι ἡ ὥρα, αὐτὸς πρέπει νά ᾖναι, ἐμουρ-
μοῦρισε σιγαλὰ ὁ νέος πατρικίος.

Ἐπειτα, πλησιάζων πρὸς τὸν Παῦλον·

— Γνωρίζεις τὸν Τιντορέτον; τοῦ εἶπε.

— Γνωρίζω τὸν Τιντορέτον, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος,
γνωρίζω τὴν κατοικίαν του εἰς τὴν προκυμαίαν τῶν
Σκλαβούων, καὶ ἤξεύρω ὅτι τὴν ὥραν ταύτην καθ' ἣν
λαλοῦμεν ἐμβαίνει εἰς τὴν Βενετιάν.

— Μὰ τὸν Χριστόν! ἀνέκραξεν ἐκθαμβὸς ὁ πατρί-
κιος, ἂν ᾖσαι τόσον ἀνδρείος ὅσον εἶσαι ἐπιτήδειος, σοῦ
προλέγω ὅτι θά κάμῃς πολὺ γλήγορα τὴν τύχην σου.
Ἐπειδὴ ὅμως ἤξεύρεις τόσα πράγματα, θά ἤξεύρης βέ-
βαια καὶ ποῖος εἶμαι.

— Ὁ κύριος Φραγκίσκος Ἀζολίνος, εἶπε προσκυνῶν
βαθέως ὁ Παῦλος, καὶ θά μ' εὕρῃς πάντοτε ὑπηρέτην
ἀφωσιωμένον καὶ εὐπειθέστατον.

Σύρων τότε ἀπὸ τὸν κόλπον του τὴν ὁποίαν πρὸ
ὀλίγου εἶχεν εὗρεῖ κατὰ γῆς ἐπιστολήν, τὴν ἔδωκε
πρὸς τὸν Ἀζολίνον.

— Βλέπεις, τοῦ εἶπε, τὸ αἷμα τοῦτο, καὶ τὴν
πληγὴν τὴν ὁποίαν ἔχω εἰς τὸν βραχίονα· ἐμονομά-
χησα μὲ ἓνα τῶν στρατιωτῶν, καὶ εἰς τὴν μονομα-
χίαν ἡ σφραγὶς ἐσυντρίφη.

— Κύριε Καῖσαρ Μαράτε, εἶπεν ὁ Ἀζολίνος ἀφ' οὗ
ἔρριψε μικρὸν βλέμμα εἰς τὴν ἐπιστολήν, θά εὕρῃς
καὶ σὺ ἐμὲ αὐθέντην εὐγνώμονα καὶ πρὸ πάντων ἐλευ-
θέριον.

Ἰδοὺ τὴν περιεῖχεν ἡ ἐπιστολή, ἡ διευθυνομένη πρὸς
τὸν Φραγκίσκον Ἀζολίνον, καὶ πεσοῦσα, ὡς εἶδαμεν,
εἰς χεῖρας τοῦ Παύλου.

« Φίλτατέ μου Ἀζολίνε, σοῦ στέλλω τὸν ἄνθρωπον
« περὶ τοῦ ὁποίου σοῦ ὠμίλησα διαβαίνων ἀπὸ Βενε-
« τίας. Ὁ Καῖσαρ Μαράτος εἶναι κυρίως ὅ, τι σοῦ
« χρειάζεται διὰ τὴν γῶσπὴν ὑπόθεσιν· εἶναι ἀνδρείος,
« εὐρωστος, νοήμων, καὶ ἀγνοεῖ μάλιστα τί ἐστὶ συν-
« εἰδησις. Γνωρίζει τὴν ὑπόθεσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἔχεις
« ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ θά τὸν εὕρῃς ἐτοιμον
« εἰς ὅλα. Σοῦ εἰπαὶ διὰ τῆς προλαβούσης μου ἐπιστο-
« λῆς τὴν ἡμέραν, τὴν ὥραν καὶ τὸν τόπον ὅπου θά σὲ
« περιμείνῃ, καὶ τὸ σύνθημα διὰ τοῦ ὁποίου θά τὸν
« γνωρίσῃς. Ὑγίαινε λοιπόν, καὶ ὁ οὐρανὸς ἵνα προ-
« στατεύῃ τοῖς ἔρωτάς σου! Εἰς καλὰς χεῖρας εὐρί-
« σται»

« σκεται ὁ Τιντορέτος· θὰ κρίνης ὅταν ἰδῇς τοῦ Καί-
» σαρός μου τὰ ἔργα.

Ἐξήρῳσο.

ΚΑΜΠΑΝΑΙΟΣ.

— Κύριε Καίσαρ, εἶπεν ὁ πατρίκιος πρὸς τὸν Παῦλον, σὲ προσμένω εἰς τὸ παλάτιόν μου ἀπόψε· ἔλα τὰ μεσάνυχτα φορῶν προσωπίδα, καὶ θὰ σοῦ δώσω λεπτομερεῖς ὁδηγίας. Σ' ἐπροσκάλεσα, τὸ ἡξεύρεις, διότι εἶσαι ὁλωσδιόλου ἄγνωστος εἰς τὴν Βενετίαν, καὶ κἀνεῖς δὲν θὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι ὑπάρχουν σχέσεις μεταξύ σοῦ καὶ ἐμοῦ. Φρόντισε λοιπὸν, ἂν κατὰ περίστασιν μὲ ἀπαντήσης ἔμπροσθέν σου, νὰ προσποιηθῇς ὅτι δὲν με γνωρίζεις.

— Πολὺ καλῶ.

— Ἀπόψε λοιπὸν, τὰ μεσάνυχτα.

Μείνας μόνος, ὁ Παῦλος ἔδραμε πρὸς τὸν ἱατρὸν, τὸν ὁποῖον ἤρην εἰς τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς θέσιν ὅπου τὸν εἶχεν ἀφήσει.

— Ἡσύχασε, τὸν εἶπε, κύριε Ματθαῖε, ὁ κύριος Ἀζολίνος ἔφυγεν.

— Εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν με εἶδεν, ἠρώτησεν ὁ γέ-
ρων ἄνορθώσας τὴν πελιδνὴν ἀπὸ τὸν τρόμον κεφα-
λὴν του.

— Βεβαίωτατος· ἀλλ' εἰπέ μου, τί συνέβη μεταξύ σοῦ καὶ τοῦ νέου τούτου πατρίκιου, ὥστε μόνῃ ἡ θεω-
ρία του νὰ σοῦ ἐμπνέῃ τοσαύτην φρίκην;

— Ὡ! μὴ ζητῇς νὰ μάθῃς τὴν ἱστορίαν ταύτην, κύ-
ριέ μου· δι' ὅλα τὰ πλούτη τοῦ κόσμου δὲν τολμῶ νὰ
σοῦ τὴν εἰπῶ.

— Εἶναι λοιπὸν πολὺ τρομερά;

— Τρομερωτάτη, κύριέ μου.

— Τόσῳ περισσότερον λοιπὸν ἐπιμένω νὰ τὴν μάθω.

— Ἀδύνατον σοῦ λέγω, κύριέ μου, δὲν ἠμπορῶ
νὰ τὴν εἰπῶ οὐδὲ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ μου.

— Μοῦ κακοφαίνεται, κύριε Ματθαῖε· εἰς ἐμὲ μο-
λαταῦτα πρέπει νὰ τὴν εἰπῇς, ἐκτός ἂν προτιμᾷς νὰ
δεχθῇς ἀπ' αὐρίου τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Φραγκίσκου
Ἀζολίνου, ἔχοντος ἴσως συμφέρον νὰ γνωρίσῃ τὴν κα-
τοικίαν σου.

Τὴν ἀπειλὴν ταύτην ἀκούσας, ὁ γέρον ἐπесе τρέ-
μων εἰς τοὺς πόδας τοῦ Παύλου.

— Ὡ! κύριέ μου, ἀνέκραξε τείνας πρὸς αὐτὸν τὰς
χεῖρας· δι' ἀγάπην Θεοῦ, διὰ τοὺς οἰκτιρμούς τοῦ
Θεοῦ, μὴ τὸ κάμῃς αὐτὸ, ἄλλως εἶμαι χαμένος ἄν-
θρωπος.

— Τότε, εἰπέ μου τὴν ἱστορίαν ταύτην, καὶ δὲν
θὰ ἔχῃς τίποτε νὰ φοβηθῇς ἀπὸ τὸν Ἀζολίνον, σοῦ δι-
δω τὸν λόγον μου.

— Ἀκουσέ με λοιπὸν, κύριέ μου, ἐπειδὴ τὸ ἀπαιτεῖς.

Καὶ καθίσας διηγῆθη πρὸς τὸν Παῦλον ἱστορίαν,
τὴν ὁποῖαν θὰ μάθῃ ἀργότερα ὁ ἀναγνώστης.

Μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς, ὁ νέος, ἀφήσας τὸ ξενοδο-
χεῖον, διευθύνθη εἰς Βενετίαν.

Ὁ δὲ Καίσαρ Μαράτος ἐξέπνευσε πρὸ τοῦ τέλους
τῆς ἡμέρας.

Γ.

Ἡ ἡμέρα εἶχεν ἤδη προχωρήσει, ὅταν ὁ Ἰάκωβος
ῥοδούστης ἐστάθη ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας τῆς Μαριέτας.
Μὴν ὁλόκληρος εἶχε παρέλθει ἀφοῦ τὴν εἶχεν ἀφήσει·

πόσα λοιπὸν πράγματα εἶχε νὰ τῆς εἰπῇ! πόσῃ χαρὰν
προησθάνετο συλλογίζόμενος τὴν εὐδαιμονίαν τὴν
ὁποῖαν θὰ ἔβλεπε λάμπουσαν εἰς τοὺς ὡραίους ὀφθαλ-
μούς της ἐνώπιόν του! διότι καὶ αὐτὴ ἀκόμη, ἦτον
βέβαιος, καὶ αὐτὴ εἶχεν ἀριθμήσει ἀδημονοῦσα τὰς
ὥρας ὅλας ὅσαι διέτρεξαν μετὰ τὸν χωρισμὸν των·
καὶ αὐτὴ ἀκόμη εἶχε νὰ τοῦ διηγηθῇ τὰ ἡδονικὰ δά-
κρυα, τὴν βαθεῖαν λύπην καὶ τὴν ἡδονικὴν σύννοιαν ἐκ
τῶν ὁποίων ἐσυγκινεῖτο ἡ καρδιά της καθ' ὅλον τὸν
μακρὸν τοῦτον χωρισμὸν.

Ἐπαλλε λοιπὸν βιαίως ἡ καρδιά του ὅταν ἔκρουσε
τὴν θύραν ταύτην, τὴν ὁποῖαν πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἀδια-
κόπως ἐσυλλογίζετο.

Ἰκανὴ ὥρα παρήλθε πρὶν ἔλθῃ κἀνεῖς νὰ τοῦ ἀνοίξῃ
τέλος πάντων ἡ θύρα ἐστράφη περὶ τοὺς στρόφιγγας
αὐτῆς, καὶ οὕτως εἰσῆλθεν.

Ἡ γραῖα Γιαννέτα, ἥτις εὐσπλαγχνίζετο τὴν κα-
τάστασιν του ὅταν τόσα προσκόμματα εὗρισκεν ἡ εὐ-
δαιμονία του, καὶ ἥτις μετὰ ταῦτα ὑπερηφανιστῆθη
διὰ τὴν αἰσίαν καὶ ἀπροσδόκητον τῆς τύχης τοῦ ἔρω-
τος αὐτῶν μεταβολὴν, ἡ Γιαννέτα, λέγομεν, τὸν ἐκύτ-
ταξεν ἐμβαίνοντα μὲ τοσαύτην ἔκφρασιν θλίψεως καὶ
ἀπογνώσεως, ὥστε ἡ θεὰ αὐτῆς τοῦ ἐπάγωσε τὴν καρ-
δίαν· καὶ ὅταν ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τὴν Μαριέταν, τοῦ
ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου, χωρὶς νὰ προσφέρῃ μῆτε λέξιν,
τὸν μικρὸν κοιτῶνα ὅπου συνήθως αὕτη διέμενε,
διότι ὁ κοιτῶν οὗτος ἔβλεπε πρὸς τὴν θάλασσαν.

Ὁ Ἰάκωβος ἔδραμεν εἰς τὸν δειχθέντα κοιτῶνα,
κυριευόμενος ἀπὸ ἀνέκφραστον φρίκην. Εἶδε τὴν Μα-
ριέταν καθημένην εἰς τὴν γωνίαν, ἀκουμβοῦσαν τὴν
κεφαλὴν εἰς τὴν χεῖρα, ἄτακτον ἔχουσαν τὴν κόμην,
ἀτενὲς καὶ φλογερὸν τὸ βλέμμα, ὠχρὸν τὸ πρόσωπον,
καὶ φέρουσαν ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸν τύπον τόσῳ μεγά-
λης λύπης, τόσῳ βαθείας ἀπογνώσεως, ὥστε ἐστάθη
εἰς τὸ κατώφλιον καὶ ἤρχισε νὰ ὠχρίσῃ καὶ νὰ τρέμῃ
καὶ αὐτὸς, ὡς νὰ εἶχεν ἀποσυρθῇ αἰφνιδίως ἡ ζωὴ
ἀπὸ τὴν καρδίαν του.

Ἡ νεᾶνις ὕψωσε πρὸς αὐτὸν τὰ μεγάλα, μαῦρα
καὶ πυρετώδη της ὄμματα, καὶ τὸ πρόσωπόν της δὲν
ἔδειξε κἀνὲν ἔχνος συγκινήσεως· εὐκόλως ἐμαντεύετο
ὅτι ἡ ψυχὴ της ἐβασανίσθη τόσον, ὥστε ἔχασε τὸ αἶ-
σθημα τοῦ πόνου. Καθὼς τὸ ἄνθος τὸ καταπλακωθὲν
αἰφνιδίως ἀπὸ τὴν χιόνα, ἔχασε διαπαντός καὶ λάμψιν
καὶ ἄρωμα.

— Μαριέτα! Μαριέτα! τί ἔπαθες; τί ἔχεις; ἀνέ-
κραξε γονυπετῆς ὁ Ἰάκωβος.

Καὶ τὴν ἀπληπισμένην ταύτην πρόσκλησιν ἀκούσα-
σα, καὶ τὴν φωνὴν ταύτην τὴν πλήρη δακρύων, ἀδη-
μονίας καὶ τρυφερότητος ἀκροασθεῖσα, ἡ Μαριέτα διε-
τήρησε τὴν φρικώδη ἀταραξίαν της.

— Ὡ! λάλει, λάλει, Μαριέτα, ἀνέκραξεν ὁ ζωγρά-
φος, καὶ τὴν φρικωδεστέραν συμφορὰν ἂν ἔχῃς νὰ μοῦ
εἰπῇς, προτιμῶ τοῦτο παρὰ τὴν σιωπὴν σου ἥτις, ἂν
παρταθῇ, θὰ μὲ καταστήσῃ παράφρονα.

Ἡ Μαριέτα ἠτένισεν ὀλίγον ἐπὶ τοῦ Ἰακώβου τὸ
φλογερὸν της βλέμμα ὅπου κρουνοὶ δακρύων ἀπερρό-
φῶντο· ἔπειτα, χωρίζουσα μὲ τὰς χεῖρας τὴν πίπτου-
σαν συγκεχυμένως περὶ τὸ πρόσωπόν της κόμην, εἶπε·

— Προτιμᾷς συμφορὰν ὅποιανδήποτε παρὰ τὴν
φρίκην τὴν ὁποῖαν σοῦ προξενεῖ ἡ σιωπὴ μου; εὐχαρι-

πότης λοιπόν, Ιάκωβε. Όταν ήθελες νά πηγαίνης εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ ἀρχοντος Ματαδαίου, σὲ παρεκάλεσα, ἂν ἐνθυμῇσαι, ν' ἀναβάλῃς τὴν ἀναχώρησίν σου μέχρι τῆς ἐκτελέσεως τῶν γάμων μας. Σὺ δὲ, Ιάκωβε, ἀντέταξες εἰς τὰ προαισθημάτων μου ἦσαν φρονιμώτερα τῶν λόγων σου, διότι ἀπέβησαν ἀληθῆ.

— Φρίττω ἀκούων σε, Μαριέτα· ἐξηγήσου, σὲ παρακαλῶ.

— Ἀνώτερα μάλιστα τῶν ὑποψιῶν μου, ἐμουρμούρισεν ἡ νεάνις μὲ φωνὴν ὑπόκωφον καὶ ὡς λαλοῦσα πρὸς ἑαυτήν· διότι πῶς ἡδυνάμην νά μαντεύσω ὅ,τι σήμερον συμβαίνει;

— Ἀλλὰ τί συμβαίνει τέλος πάντων, Μαριέτα; σ' ἐξορκίζω.

— Ἰδοὺ, Ιάκωβε, εἶπε μὲ θραχεῖαν καὶ διακοπτομένην φωνὴν ἡ Μαριέτα· συμβαίνει πρᾶγμα ἀπλούστατον· ἄνθρωπός τις κατεδέχθη νά μοῦ προτείνῃ νά γείνω ἐρωμένη του, καὶ συγκατετέθη.

— Θεέ μου! Θεέ μου! παραφρονεῖ ἡ τάλαινα, ἀνέκραξεν ὁ Ιάκωβος βλέπων μὲ φρίκην τὴν νέαν, τῆς ὁποίας οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμπαν ὑπερφυσικὴν λάμψιν.

— Καὶ συγκατετέθη ἔκουσίως, ἀνενοχλήτως καὶ ἀπαράδιάστως, ἐπανελάβεν ἡ Μαριέτα. ὦ! μὴ με κυτᾶζῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, Ιάκωβε, ὅχι, δὲν εἶμαι τρελλή, καὶ ἀπόδειξις ὅτι ἔχω σώας τὰς φρένας μου.

Καὶ ἐστάθη ἐδῶ αἰφνιδίως, ἐβύθισεν ἀμέσως τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς δύο χεῖράς της, καὶ ἤρχισε νά θρηνῇ γοερώς.

— ὦ! ὅχι, ἀνέκραξε μὲ πικρίαν λύπης σπαράττουσαν πᾶσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ὅχι, δὲν εἶμαι τρελλή!

Ἡ παραφορὰ αὕτη διήρκεισεν ὀλίγον, καὶ ἡ ἀπελπισία της ἐπανελάβε ταχέως τὸν συνθροπὸν ἐκείνον καὶ ἀπαθῆ χαρακτήρα, τὸν ἀποτελοῦντα φρικώδη τὴν μορφήν της.

Ὁ Ιάκωβος τὴν ἐξώρκιζε καὶ πάλιν νά τοῦ ἐξηγήσῃ τὴν λύπην της, ἥτις ἐφαίνετο ὅτι ἐκρυπτε τοιοῦτο φοβερὸν μυστήριον· ἀλλ' αὕτη ἀντέταξεν ἐπίμονον σιωπὴν.

— Μία μόνη σωτηρίας ἐλπίς ὑπολείπεται εἰς τὴν δυστυχίαν μου, εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἐλπίς ὅμως σαθρὰ καὶ ἀδόξαιος· ἐπίστρεψε αὐριον τὴν αὐτὴν ὥραν, καὶ ἂν ὁ Θεὸς μ' εὐσπλαγχνισθῇ... πόσον μωρὰ εἶμαι ἡ δυστυχὴς νά ἐλπίζω ἀκόμη! ἀνέκραξεν, ἀλλ' οὕτως εἴμεθα πλασμένοι. Ὑγιαίνει λοιπόν, Ιάκωβε, καὶ αὐριον ἐλεπόμην.

— Μαριέτα, σὲ ἀφίνω, ἐπειδὴ τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησίς σου; ἀλλὰ δὲν ἔμπορῶ νά ἰδῶ τὸν κύριον Μαλατέστα;

— Τὸν πατέρα μου! ἀνέκραξε παραφρονοῦσα ἡ νεάνις, ὦ! μὴ μοῦ λαλῇς περὶ τοῦ πατρός μου. Ἄφες με μόνην, Ιάκωβε, ἄφες με.

Ὁ ζωγράφος ἀπεμακρύνθη, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι ἦτον ἀδύνατον νά κατορθώσῃ πλέον τίποτε.

Ἡθέλησε νά ἐρωτήσῃ τὴν γραίαν Γιαννέταν, ἀλλ' ἡ Γιαννέτα τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι ὅλα σχεδὸν τὰ γινόμενα ἦσαν μυστήρια δι' αὐτήν, καὶ ὅτι ἀπὸ τὰ ὀλίγα ὅσα ἤξευρεν εἶχεν ὀρκισθῇ νά μὴ εἰπῇ τίποτε εἰς κἀνένα.

Περὶ δὲ τοῦ κυρίου Μαλατέστα, εἶπεν ὅτι δὲν ἡδύνατο

νά φανερώσῃ τὸ παραμικρὸν, καὶ ἀπεποιήθη πᾶσαν περαιτέρω ἐξηγήσιν.

Ὁ Ῥοβούστης λοιπόν ἠναγκάσθη νά περιμείνῃ ἕως αὐριον, ἂν καὶ ἐκυριεύετο ἀπὸ σκληροτάτην ἀδηνονίαν.

Τὴν ἐπαύριον, ὀλίγον πρὸ τῆς ὥρας καθ' ἣν ὁ Ιάκωβος Ῥοβούστης ἐμελλε νά ἰδῇ τὴν Μαριέταν, νέος τις ἱππότης, εὐεῖδης εἰς ἄκρον καὶ τὴν ἐνδυμασίαν κομψός, ἐνεφανίσθη ἔμπροσθεν τῆς θυγατρὸς τοῦ Μαλατέστα· ὁ νέος οὗτος ἦτον ὁ Παῦλος, τὸν ὁποῖον, ὡς ἐκ τοῦ εὐγενοῦς καὶ διακεκριμένου χαρακτήρος του, ἡδύνατό τις εὐκόλως νά ὑπολάβῃ ὡς υἱὸν περιφανοῦς οἰκογενείας.

— Κυρία, εἶπε πρὸς τὴν Μαριέταν, ἔρχομαι νά σοῦ λαλήσω ἐκ μέρους τοῦ κυρίου Ἀζολίνου.

— Εἶσαι φίλος του; εἶπεν ἡ Μαριέτα ἐκφράζουσα περιφρόνησιν τὴν ὁποίαν δὲν ἡδυνήθη νά κρύψῃ.

— Δὲν εἶμαι ἄξιος τῆς τοιαύτης τιμῆς, εἶπεν ὁ Παῦλος μὲ ταπεινώσιν ἄκραν· εἶμαι πιστὸς ὑπηρετὴς του.

— Ὑπηρετὴς του! εἶπεν ἐκθαμβος ἡ Μαριέτα.

Ἐπειτα, ἀδημονοῦσα μεγάλως καὶ ἀδυνατοῦσα νά κρύψῃ τὴν ἀδηνονίαν της, ἐπανελάβε·

— Τί ἔχεις νά μοῦ εἰπῇς ἐκ μέρους τοῦ κυρίου Ἀζολίνου;

— Κυρία, εἶπεν ὁ Παῦλος, πρὸ ἐνὸς περίπου μηνός, τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Τιντορέτος ἀνεχώρησεν ἀπὸ Βενετίας, ὁ πατήρ σου συνελήφθη ἐντὸς τῆς οἰκίας του καὶ ἀπῆχθη εἰς τὴν φυλακὴν τὴν λεγομένην τῶν Μολύβδων. Βαρύτατον βέβαια ἦτον τὸ ἔγκλημα του, διότι εἴμεθα ἤδη εἰς τὸν καυστικώτερον μῆνα τοῦ ἔτους, καὶ ἡ καταδίκη τῶν μολύβδων, ἀνυπόφορος οὕσα εἰς ὅλους, εἶναι ποινὴ φρικώδης καὶ ἀνῆκουστος εἰς γέροντα ὅστις ἄλλο τι μέχρι τοῦδε δὲν ἐγνώρισεν εἰμὴ τὴν εὐεξίαν καὶ τὰς γλυκύτητας τῆς ζωῆς.

Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἀκούσασα, ἡ Μαριέτα ὠχρίατε φρικτὴν ὠχρότητα.

— Ἀκολουθεῖ, εἶπεν.

— Ὁ κύριος Ἀζολίνος, ὅστις δὲν ἔμπορεῖ νά ἰδῇ ἄνθρωπον πάσχοντα χωρὶς νά τὸν εὐσπλαγχνισθῇ, σοῦ προσφέρει ὅλην ὅσην ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸ νά κατορθωθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ κυρίου Μαλατέστα· ἕνα μόνον ὅρον θέτει εἰς τὴν γενναίαν ταύτην προσφορὰν, τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν γνωρίζω, σὺ ὅμως ἠθέλησες νά καθυπαβάλῃς εἰς τὸν πατέρα σου. Ὁ γέροντὸν ἀπέκρουσεν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμπόδισε τὸν κύριόν μου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀγαθότης εἶναι ἀνεξάντλητος, νά σοῦ διακοινῇ καθ' ἡμέραν εἰδήσεις τοῦ πατρός σου, τοῦ ὁποῖου ἡ ὑγεία ἤρχισε νά πάσχῃ δεινῶς. Τέλος πάντων, τὰ παθήματά του ἐφθασαν εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὥστε ἐνόμισες πρέπον νά τοῦ γράψῃς χθές, καὶ νά τοῦ ἐνθυμίσῃς τὸν ὅρον ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὁ γέροντὸν ἡδύνατο νά ἐλευθερωθῇ. Αἱ λοιπὰ...

— Αἱ λοιπὰ; ἐτραύλισεν ἡ νεάνις, καὶ ἔτρεμεν ὅλη.

— Λοιπόν, κυρία, ἰδοὺ ἡ ἀπόκρισις τοῦ πατρός σου.

Καὶ, ἐκβαλὼν ἀπὸ τὸν μανδύαν του χάρτην ἐσφραγισμένον, τὸν ἐνεχείρισεν εἰς τὴν Μαριέταν.

Ἡ Μαριέτα ἐδίστασεν ἱκανὴν ὥραν ν' ἀνοίξῃ τὴν ἐπιστολήν, ὡς ἂν ἡ ἐπιστολὴ αὕτη περιεῖχε τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου της. Τέλος πάντων, ὑπεργιγῆσασα τὴν ἀδυναμίαν ταύτην, τὴν ἀπεσφράγισε βιαίως. Ἰδοὺ τί περιεῖχε·

« Κόρη μου, με δάκρυα ἐντροπῆς καὶ ἀπελπισίας σου γράφω τὰς λέξεις ταύτας. Ἡ γενναιοῦτης μου ἐξηγήθη, δὲν ἤμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω ! ! . . .

Ἡ Μαριέτα ἀνέγνωσε καὶ ἐξανανέγνωσε δεκάκις τὰς λέξεις ταύτας, βασανίζουσα τὸ πνεῦμά της νὰ εὕρῃ ἄλλην παρὰ τὴν περιεχομένην ἔννοιαν· ἀλλ' ἡ ἔννοια ἦτον σαφειστάτη, δὲν ἠδύνατο ν' ἀπατηθῇ. Μετὰ μακράν σιωπὴν, διαρκούσης τῆς ὁποίας ὁ Παῦλος ἐκύτταζε μὲ θαυμασμόν τὸ ὠραῖόν της πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἡ ὠχρότης καὶ ἡ ἀπελπισία εἶχαν περιβάλει μὲ χαρακτηριστὰ λαμπρὸν συγχρόνως καὶ σοβαρὸν, ἐσηκώθη καὶ εἶπε πρὸς τὸν Παῦλον·

— Εἰπέ εἰς τὸν κύριον Ἀζολίνον ὅτι ἀπόψε ἔρχομαι νὰ τοῦ ζητήσω τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πατρός μου.

— Ἀκόμη μίαν λέξιν, κυρία, εἶπεν ὁ Παῦλος· ὁ κύριός μου γνωρίζει ὅτι ὁ Ἰάκωβος Ῥοβούστης εἶναι εἰς τὴν Βενετίαν, καὶ ὅτι σὲ εἶδε χθές· δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι θὰ διατηρήσῃς μυστικὴν ἀπ' αὐτὸν ὅλην ταύτην τὴν ὑπόθεσιν, καθὼς τὸ ὑπεσχέθης· μολαταῦτα ἐπιθυμῶ νὰ κλεισθῇ σήμερον ἡ θύρα τῆς οἰκίας σου πρὸς τὸν Τιντορέτον.

— Ἰπακούω εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου σου. Ἀλλ' ἤμπορῶ τοῦλάχιστον νὰ ἐλπίσω ὅτι ὁ Ἰάκωβος δὲν θὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸ μῖσός του;

— Ὁ Ἰάκωβος Ῥοβούστης εἶναι ἄνθρωπος ἐπικίνδυνος, κυρία, εἶναι ἄνδρες, ἔχει εἰς τὴν Βενετίαν πολλοὺς φίλους καὶ θαυμαστὰς, ὥστε θὰ ἦτον ἐπιφοβὸς ἂν ἀπεφάσιζε νὰ προσβάλῃ τὸν κύριον Ἀζολίνον. Ὁ κύριός μου θὰ λάβῃ λοιπὸν κατ' αὐτοῦ ὅσας προφυλάξεις ὑπαγορεύει ἡ φρόνησις· τὸ μῖσος ὁμως εἶναι αἶσθημα εἰς αὐτὸν ἄγνωστον. Προσκυνῶ, κυρία.

Καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Μαριέταν, μείνανσαν ὠχρὰν καὶ ἀκίνητον ὡς ἀγαλμα, ἐξῆλθε.

Μόλις δὲ προχωρήσας δέκα βήματα εἰς τὴν ὁδόν, εἶδεν ἐρχόμενον κατέμπροσθέν του ἄνθρωπον ευθυσμένον εἰς σοβαροὺς διαλογισμούς· ἦτον δὲ ὁ Ἰάκωβος Ῥοβούστης.

— Μὰ τὴν Παναγίαν, ἐμουρμούρισεν ὁ Παῦλος, ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ζητῶ ἡ θεία Πρόνοια τὸν στέλλει ἐμπροσθέν μου.

Ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ, ἐπεριτυλίχθη εἰς τὸν μανδύαν του, καὶ ἐπερίμεινε τὸν ζωγράφον. Ὃταν ἦτον ὀλίγα βήματα πλησίον του, ὁ Παῦλος, ἀνορθωθείς καὶ ἀποκαλύψας τὴν κεφαλὴν, εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ τολμηρὰν φωνήν·

— Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ λαλῶ πρὸς τὸν ἐνδοξον Τιντορέτον;

— Εἶμαι μάλιστα ὁ Τιντορέτος, ἀπεκρίθη ὁ Ἰάκωβος καταμετρῶν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν τὸν ἐμποδίζοντα τὸν δρόμον του· τί μὲ θέλεις;

— Διὰ τὸ καλὸν σου, κύριέ μου, σὲ προτρέπω νὰ μὴ προχωρήσῃς περαιτέρω, διότι θὰ κοπιήσῃς ἐπὶ ματαίῳ.

Ὁ Ἰάκωβος ἐπροχώρησε χωρὶς νὰ καταδεχθῇ ν' ἀπαντήσῃ, καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς Μαριέτας.

Μικρὸν παραθυρίδιον ἐπὶ τῆς θύρας ταύτης ἠνοιχθὴ σχεδὸν ἀμέσως, καὶ ἐφάνη τὸ πρόσωπον τῆς Γιαννέτας.

— Ἀλλοίμονον, κύριε Ἰάκωβε, εἶπεν ἡ γραῖα ὑπέρβου· δὲν ἤμπορεῖς νὰ ἐμβῇς, διότι ἔχω διαταγὴν ῥητὴν τῆς κυρίας μου νὰ μὴ σοῦ ἀνοίξω.

— Ἡ Μαριέτα ἔδωκε τοιαύτην διαταγὴν! Τί σημαίνει τοῦτο, ὦ θεέ μου;

— Αἱ! Παναγία μου! καὶ ποῖος ἤμπορεῖ νὰ κατανοήσῃ τὰ εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην συμβαίνοντα! ἡ δυστυχία ἐμβῆκεν εἰς αὐτήν, καὶ σκληρῶς μᾶς προσέβαλεν ὅλους, ἰδοὺ τὸ βέβαιον· ὅσῳ περὶ ἐξηγήσεως τῶν διατρεχόντων. . . .

— Σὲ παρακαλῶ, δὲν κοίψεν αὐτὴν ὁ Ἰάκωβος, εἰπέ τῆς Μαριέτας ὅτι εἶμαι ἐγώ, καὶ ὅτι πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ τῆς λαλήσω.

— Ἀδύνατον, κύριε, σοῦ τὸ ἐπαναλέγω, ἡ διαταγὴ τῆς κυρίας μου εἶναι ῥητὴ.

— Αἱ λοιπόν; κύριε Ῥοβούστη, εἶπε τότε φωνὴ τις ὀπισθεν τοῦ Ἰακώβου· σὲ ἠπάτησα ὅταν σοῦ εἶπα ὅτι ἐμελλες νὰ κοπιήσῃς ἐπὶ ματαίῳ;

Ὁ ζωγράφος ἐστράφη καὶ εἶδε τὸν Παῦλον προχωρήσας λοιπὸν κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτὸν, εἶπεν·

— Ἐπειδὴ γνωρίζεις τόσον καλὰ τὰ ἀφορώντά με, ἐπειδὴ θέλεις χωρὶς ἄλλο ν' ἀναμιγνύεσαι εἰς τὰ πράγματά μου, δὲν θ' ἀρνηθῇς βέβαια νὰ μοῦ σαφηνίσῃς τὸ περιστοιχίζον με μυστήριον, διὰ τοῦ ὁποίου ματαίως προσπαθῶ νὰ διακρίνω τὴν ἀλήθειαν.

— Γνωρίζω πολλὰ πράγματα, τῷ ὄντι, ἐπὶ ὑποθέσεώς τινος ἣτις σ' ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος, ἀλλὰ τὸ συμφέρον μου δὲν συγχωρεῖ νὰ σοῦ τὰ εἰπῶ.

— Ἐχεις ἄδικον, ἀρχοντόπουλόν μου, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος κυττάζων τὸν νέον κατὰ πρόσωπον· διότι τοῦτο εἶναι τὸ μόνον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἤμπορεῖ νὰ συγχωρηθῇ ἡ ἐπέμβασις σου.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος, ἔχω ἄδικον ἂν ζητῶ καὶ ἂν θέλω νὰ συγχωρηθῇ· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ὀλίγον μὲ μέλει.

— Ὅπερ ἐστίν; ἠρώτησεν ὁ Ῥοβούστης πλησιάζων πρὸς τὸν Παῦλον.

— Ὅπερ ἐστίν ὅτι τὸ χρῶμα τοῦ ἐνδύματός σου τὸ εὐρίσκω ἀνδρέστατον, ὅτι τὸ πτέρον τοῦ πῆλου σου μοῦ φαίνεται κακὸζήλον, καὶ ὅτι πολὺ ἀμφιβάλλω ἂν τὸ ξίφος σου ᾖναι τόσον κοπτερόν ὡς τὸ ἐδικόν μου.

— Τοῦτο ἤμποροῦμεν νὰ τὸ ἀποφασίσωμεν αὐθωρὶ, κύριε, ἂν ἐπιθυμῇς.

— Ἐπειδὴ εὐάρεστεσαι νὰ ζητήσῃς τὴν γνωμὴν μου, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος, θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὲ ἀφήσῃς νὰ ζήσω ἕως τὸ ἐσπέρας, ἂν μολαταῦτα τοῦτο δὲν σὲ πειράζῃ εἰς τὸ παραμικρόν.

— Τὸ ἐσπέρας, λοιπόν, κύριε.

— Μ' εὐρίσκες εἰς τὰς Καμάρας.

Ἐπειδὴ ἡ σκηνὴ αὕτη ἐγένετο εἰς ὁδὸν πολυάνθρωπον, παρευρέθησαν διάφοροι μάρτυρες· καὶ ἐπειδὴ ὁ Παῦλος, εἰς τὰς λέξεις τὰς ὁποίας ἀντήλλαξε μὲ τὸν Ῥοβούστην, εἶχεν ὑψώσει τὴν φωνὴν ὥστε τὸν ἤκουαν ὅλοι οἱ περιεστώτες, ἐντὸς ὀλίγων ὥρων ἱκανὸν μέρος τῆς πόλεως ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Τιντορέτος ἐμελλε νὰ μονομαχήσῃ τὴν ἰδίαν ἐσπέραν.

Ὃταν ἐνύκτωσεν, ὁ Παῦλος ἐπῆγεν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Ἀζολίνου.

— Τὸ λοιπόν, Καίσαρ, τὸν ἠρώτησεν ὅταν τὸν εἶδεν ἐμπροσθέν του ὁ Ἀζολίνος, τί εἰδήσεις μοῦ φέρεις;

— Ἀξιολόγους, κύριε· ἐν πρώτοις, ἡ κυρία Μαριέτα

ἐργεταὶ αὐρίον τὸ ἐσπέρας νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς εὐγενίας σου περὶ τοῦ πατρὸς της.

— Δὲν εἶχα ἀμφοβολίαν, εἶπε σατανικῶς μειδιάσας ὁ Ἀζολίνος.

Σημάναντος δὲ τὸν κώδωνα, ἐνεφάνισθη εἰς τῶν ὑπηρετῶν.

— Ἀντώνιε, αὐρίον τὸ ἐσπέρας, ἐδῶ, εἰς τὴν αἵθουσαν ταύτην, θέλω νὰ ἐτοιμασθῇ λαμπρὸν καὶ πολυτελὲς συμπόσιον· ἰδὲ τίποτε μὴ παραμελήσης.

Ὁ ὑπηρετὴς ἐπροσκύνησε καὶ ἐξῆλθε.

— Κύριε Μαράτε, εἶπε τότε ὁ Ἀζολίνος, γνωρίζεις τὴν φέρουσαν εἰς τὴν αἵθουσαν ταύτην κλίμακα;

— Τὴν γνωρίζω, κύριε μου.

— Νὰ περιμείνης, φορῶν τὴν προσωπίδα, κάτω τῆς κλίμακος ταύτης, θὰ διατάξω νὰ σοῦ φέρουν ἐκεῖ τὴν Μαριέταν ἅμα φθάσῃ, καὶ νὰ τὴν ἐμβάσῃς εἰς τὴν αἵθουσαν ταύτην.

— Ἀλλὰ δὲν θὰ γένη ἐδῶ τὸ συμπόσιον;

— Ἰσα ἰσα διὰ τοῦτο. Ἡ ὡραία Μαριέτα μὲ κατεφρόνησεν ὑπεροπτικῶς, καὶ ἐγὼ θέλω νὰ τὴν ἐκδικηθῶ μὲ τὴν μεγαλητέραν ἐπιστημότητα.

— Καταλαμβάνω· ἄφες εἰς ἐμέ, κύριε, τὴν φροντίδα.

— Ἀλλ' εἶπες ὅτι εἶχες πολλὰς εἰδήσεις.

— Εἶδα τὸν Ἰάκωβον Ροδούστην, καὶ θὰ μονομαχήσωμεν.

— Ἐμάθα ἤδη ἀπὸ διαφόρους ὅτι ὁ Τιντορέτος ἐμελλεν ἀπόψε νὰ μονομαχήσῃ μὲ τινα ξένον, καὶ εὐκόλως ἐμάντευσά τ' ὄνομα τοῦ ἀντιπάλου του. Ἰδοὺ, κύριε Καίσαρ, θέλω νὰ μάθω ἂν ᾔσαι ἄνθρωπος φιλόκαλος· τί λέγεις περὶ τῆς ἐργασίας τοῦ θαλαντίου τούτου;

— Λέγω ὅτι, ἂν περιέχῃ ὅσα ἀξίζει, εἶναι μέσα ἑκατὸν φλωρία τοῦλάχιστον.

— Πολὺ καλὰ, πῆγαινε νὰ τ' ἀριθμήσῃς εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ θὰ μοῦ εἰπῇς ἂν ἀκριβῶς ἐμάντευσες.

Δ.

Ἦσαν δεκάτην ἐσήμαινε τὸ ὥρολόγιον τοῦ ἁγίου Μάρκου, ὅταν ἡ Μαριέτα ἐστάθη ἐμπροσθεν τοῦ παλατίου τοῦ Ἀζολίνου. Πρὶν διαβῇ τὴν ὀλεθρίαν ταύτην θύραν, ὅπισθεν τῆς ὁποίας ἐμελλε ν' ἀφήσῃ πᾶσαν ἐλπίδα, ἡ νεᾶνις ἔρριψε βλέμμα περὶ αὐτὴν ὡς ζητοῦσά τινα. Ναυρῆς ἐδιάβαιναν ὀλίγα εἴματα μακρά· ἀπὸ ἐδίστασεν ὀλίγας στιγμὰς, τελευταῖον ἀπεφάσισε νὰ τὸν πλησιάσῃ.

— Εἰς τί ἡμπορῶ νὰ σ' εὐχαριστήσω, κυρία; εἶπεν ἀποκλύπτων τὴν κεφαλὴν ὁ χυδαῖος ἐκεῖνος ἄνθρωπος.

— Μικρὸν τι πρᾶγμα, εἶπεν ἡ Μαριέτα· νὰ δεχθῇς τὸ φλωρίον τοῦτο, καὶ νὰ μοῦ εἰπῇς ἂν ἤκουσες τίποτε περὶ τοῦ Τιντορέτου.

— Ἄν ἤκουσα τίποτε; θεβαῖότατα, κυρία μου· περὶ αὐτοῦ καὶ μόνου γίνεται ἀπὸ χθὲς λόγος εἰς τὴν Βενετίαν.

— Καί . . . τί λέγουν; ἐπρόσθεσεν ἡ νεᾶνις μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Λέγουν, κυρία μου, ὅτι ἐφρονεύθη εἰς μονομαχίαν· καὶ εἶναι πολλὰ πιθανόν, διότι ὁ ξένος ἐκεῖνος, ὁ Μαράτος μὲ τὸν ὁποῖον ἐμονομάχησε, περιήρχετο σήμερον τὴν πόλιν, ἐνῶ ὁ Τιντορέτος δὲν ἐφάνη πλέον

εἰς κἀνὲν μέρος, καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν του ἀκόμη δὲν ἤξεύρουν τί ἐγένεεν. Εἶναι ἀληθές; ὅτι δὲν εὐρέθη τὸ πτώμα του, πλὴν . . .

— Πολὺ καλὰ, τοῦτο μόνον ἤθελα νὰ μάθω, διέκοψεν ἡ Μαριέτα μὲ πένθιμον φωνήν.

Καὶ προχωρήσασα ἔκρουσεν εἰς τὴν θύραν τοῦ Ἀζολίνου.

— Ἐν φλωρίον! ἀνέκραξεν ὁ ναύτης κυττάζων τὸ λαμπρον εἰς τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης χρυσοῦν νόμισμα, ἡ ἀμοιβὴ εἶναι πολὺ ἀνωτέρα τῆς ὑπηρεσίας. Ἀς ἔχῃ δόξαν ὁ ἅγιος Ἰωακείμ, ὁ ἅγιός μου.

Καὶ ἠκολούθησε, τραγουδῶν, τὸν δρόμον του.

Ὁ ἀνοίξας τὴν θύραν ὑπηρετὴς ὠδήγησε τὴν Μαριέταν διὰ πολλῶν διαδρόμων μέχρι τῆς θάλασσης κλίμακος τινος, ὅπου τὴν παρέδωκεν εἰς χεῖρας ἱππότου προσωπιδοφόρου, τυλιγμένου μὲ μακρὸν μανδύαν· ἔνευσεν οὗτος πρὸς αὐτὴν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ ἀνέβη πρῶτος. Ἀποκαμοῦσα μετὰ τοσαύτας παραχάς, ἡ νεᾶνις μόλις εἶχε δύναμιν ν' ἀναβῇ τὴν κλίμακα· ἐκατοντάκις ἠσθάνθη ἐκλιπούσας τὰς δυνάμεις της, καὶ τῆς ἐφαίνετο ὅτι ἡ ψυχὴ της ἐμελλε νὰ συντριφθῇ ὑπὸ τὴν βίαν τῶν κυριευουσῶν αὐτὴν συγκινήσεων.

Αἶφνης, εἶδε θύραν τινὰ ἀνοιγομένην, καὶ ὡς λαμπρότατον προσέβαλε τὰ βλέμματά της· εὐρέθη ἐν μέσῳ ἑορτῆς, περικυκλωμένη ἀπὸ ἀνδρας πολλοὺς προσωπιδοφόρους καὶ φοροῦντας πολυτελῆ φορέματα. Εἷς μόνος εἶχεν ἀσκεπὲς τὸ πρόσωπόν του, καὶ οὗτος ἦτον ὁ Ἀζολίνος, ὅστις, ἀκίνητος καὶ μὲ τὰς χεῖρας σταυρωμένας, τὴν ἐκύτταζε μὲ ὀφθαλμοὺς ἀκτινοβολοῦντας ἀπὸ σκληρότητα. Βλέπουσα τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, ἔλθον νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸ θέαμα τῆς αἰσχύνῃς της, ἡ Μαριέτα ἀφῆκε φρικτῶδη κραυγὴν, ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν της· εἰς τὰς δύο της χεῖρας, καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν ἔως τότε ὀδηγόν της, ὡς ζητοῦσα παρ' αὐτοῦ προστασίαν.

— Ἡ ὡραία Μαριέτα! ἐμουρμούρισαν πανταχόθεν, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μακατέσα! Ἐπρεπε νὰ ᾔναι τις δαίμων τοιοῦτος ὡς τὸν Ἀζολίνον, ὥστε νὰ κατορθώσῃ νὰ μεταβάλῃ τὸν ἀγνὸν τοῦτον ἄγγελον εἰς δαίμονα.

— Κύριοι, εἶπε τότε ὁ Ἀζολίνος, σὰς παρουσιάσω τὴν βασίλισσαν τῆς ἑορτῆς μας, τὴν ἀξιοτάτρευτον Μαριέταν· σὰς ὑπεσχέθην ἐκπληξῖν, νομίζω ὅτι ἐφύλαξα τὸν λόγον μου.

— Κύριε Ἀζολίνε, ἀνέκραξε τότε μὲ θροντώδη φωνὴν ὁ ἄνθρωπος πλησίον τοῦ ὁποίου εἶχε καταφύγει ἡ Μαριέτα, ὑπεσχέθης μίαν μόνην ἐκπληξῖν εἰς τοὺς προσκεκλημένους σου, καὶ ἐσφαλες, διότι θὰ πάθουν πολλὰς, τὰς ὁποίας ποτὲ δὲν ἐπερίμεναν, καὶ σὺ ὁ ἴδιος ποτὲ δὲν ἐστοχάζεσο νὰ παρασκευάσῃς, μὰ τὴν ἀλήθειαν. Τὴν πρῶτην, ἐγὼ τὴν ἀναδέχομαι· κύριε Ἀζολίνε, εἶσαι ἀνάνδρος καὶ ἄτιμος.

Ὁ νέος πατρίκιος ἀφῆκε κραυγὴν μανίας, καὶ ὤρμησε, κρατῶν ξιφίδιον εἰς τὴν χεῖρα, κατὰ τοῦ τολμήσαντος νὰ τὸν ἐξυβρίσῃ τοιοῦτοτρόπως.

— Ὡ! εἶμαι κατὰ πάντα ἑτοιμος, εἶπεν ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος ἄνθρωπος σύρων καὶ αὐτὸς τὸ ξιφίδιον ἀπὸ τὴν θήκην.

Ὁ Ἀζολίνος ἐστάθη, καὶ ὑπεκρίθη ὅτι ἡδονὴν του μετεβλήθη εἰς βαθυτάτην περιφρόνησιν.

— Εἶσαι ἄτιμος, ἀπεκρίθη ὁ ἀγνωστος, διότι,

ἀφοῦ εἶδες ὅτι ἡ κυρία Μαριέτα ἀπέκρουσε τὴν αἰσχρὰν λατρείαν σου, ἔσυρες τὸν γέροντα Μαλατέσταν εἰς τὴν φυλακὴν τῶν Μολύβδων, θέλων νὰ ἐπιβάλης τὸν ἔρωτά σου εἰς τὴν θυγατέρα του, καὶ νὰ τὴν βιάσῃς νὰ ἀγοράσῃ μὲ τὴν ἀτιμίαν τῆς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πατρὸς τῆς.

— Εἶναι ἐδελυρὸν ψεῦδος, ἀνέκραξεν ὁ Ἀζολίνος.

— Εἶσαι ἀνάνδρος, ἠκολούθησεν ὁ ἀδυσώπητος ἄρχος του, διότι, φοβούμενος, δι' ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἠθέλες νὰ κατασχύνης, τὴν προστασίαν τοῦ Ἰακώβου Ροδούστου, ἔφερες ἀπὸ τὸ Πάνορμον ἀθλιὸν τινα ξιφοφόρον, καλούμενον Καίσαρα Μαράτον, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δολοφονήσῃς τὸν Ροδούστην. Ἀλλ' ἀπέτυχες εἰς τὸ εὐγενές τοῦτο σχέδιον, κύριε, καὶ ἂν ἀμυδράλλῃς.

Καὶ, ταῦτα εἰπὼν, ἀπέβαλε τὴν προσωπίδα, καὶ ὁ Ἀζολίνος ὡπισθοδρόμησε καταπλαγείς, διότι εἶδεν ἔμπροσθέν του τὸν Ἰακώβον Ροδούστην.

— Ὁ Ἰακώβος! ἀνέκραξεν ἡ Μαριέτα πίπτουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ζωγράφου. Ὁ Ἰακώβος ζῶν! ἐσώθη.

— Κύριε Τιντορέτε, εἶπε τότε ὁ πατρικίος ἀναλαβὼν τὴν προτεράν ἀταραξίαν του, θὰ σὲ κάμω νὰ μετανόησῃς πικρῶς διὰ τὴν ἐδελυρὰν συκοφαντίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἠθέλησες νὰ μὲ στιγματίσῃς σήμερον.

— Ὅπως ὀρίσῃς, κύριε Ἀζολίνε, εἶπε τότε ἄλλος τις ἀνὴρ προχωρήσας ὀλίγα βήματα εἰς τὸν σχηματισθέντα περὶ τὴν Μαριέταν καὶ τὸν Ροδούστην κύκλον, ἀλλ' ἀπ' ἐμὲ μὴ περιμένῃς πλέον τίποτε.

Καὶ ἀπέβαλε τὴν προσωπίδα· ἦτον δὲ οὗτος ὁ Παῦλος.

— Εἶμαι ὁ ζωγράφος Παῦλος Κάλλαρς, ἐπονομαζόμενος Βερωνέζης, καὶ ὄχι ὁ ξιφοφόρος Καίσαρ Μαράτος, τοῦ ὁποίου ἔλαβας τὸ ὄνομα, ἀφοῦ τὸν ἐρόνευσα διὰ μονομαχίας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου ἐμελλες νὰ τὸν εὔρῃς. Ἠρχόμην νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν ἐνδοξον Τιντορέτον τὴν τιμὴν νὰ συγκαταριθμηθῶ μεταξὺ τῶν μαθητῶν του, καὶ ὄχι μὲ σκοπὸν νὰ τὸν δολοφονήσω, καθὼς ἐπροσποιεῖτο πρὸς σέ, θέλων νὰ τὸν σώσω ἀπὸ τὰς παγίδας σου.

— Ἰδοῦ, τῷ ὄντι, πολλὰ ἐκπλήξεις τὰς ὁποίας δὲν ἐπερίμενα, εἶπεν ὁ Ἀζολίνος ῥίπτων ἐπὶ τοῦ Παύλου καὶ ἐπὶ τοῦ Ροδούστου βλέμμα πλήρες ἐκδικήσεων.

— Δὲν εἴμεθα ἀκόμῃ εἰς τὸ τέλος, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος· εἶναι καὶ τρίτη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ σὲ ἀπῆλλαττα ἂν τὰ ἐγκλημάτά σου ἠδύναντο νὰ ἐπανορθωθῶν, ἀλλ' ὁ κύριος Μαλατέστας ἀπέθανεν.

— Ὁ πατὴρ μου! ὁ πατὴρ μου ἀπέθανεν! ἀνέκραξεν ἡ Μαριέτα, θέλω νὰ ἰδῶ τὸν πατέρα μου! θέλω νὰ τὸν ἰδῶ!

Καὶ ἔπεσεν ἀναισθητοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ροδούστου, ὅστις τὴν μετέφερεν ἔξω τῆς αἰθούσης.

— Ναί, ἐπανελάθεν ὁ Παῦλος, ὁ γέρον οὗτος ἀπέθανε πρό τινων ὥρων, θῆμα τῶν ἐγκλημάτων τοῦ κυρίου Ἀζολίνου· πρέπει λοιπὸν τὸ ἐγκλημα τοῦτο νὰ τιμωρηθῇ.

Μειδίμα οἴκτου ἐφάνη εἰς τὰ χεῖλη τοῦ πατοικίου, ὅστις περιωρίσθη νὰ σηκώσῃ τοὺς ὤμους του.

— Καταλαμβάνω τὰ αἰτία τῆς ἀταραξίας σου, κύριε Ἀζολίνε· ἔχεις πολὰ κακοურγήματα εἰς τὴν συνέ-

δησίᾳ σου, πλὴν εἶναι ἴσως ἐν μεταξὺ τῶν πολλῶν, τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ σὲ ἀντικρύσῃ μὲ τὸν δῆμιον, καὶ αὐτὸ τὸ νομίζεις μυστήριον εἰς ὅλους ἄγνωστον.

Ὁ Ἀζολίνος ἐστράφη πρὸς τοὺς προσκεκλημένους, καὶ, δακτυλοδεικνὼν τὸν Παῦλον, εἶπε·

— Δὲν νομίζετε ὅτι ὁ βωμολόχος οὗτος ἀρχίζει νὰ γίνεταί ἀηδής;

Ἀλλὰ κἀνεῖς δὲν ἀπεκρίθη, διότι ἡ περιεργία ὧων εἶχε κεντηθῇ εἰς τὸν ὑπέρτατον θαθμόν.

— Τῷ ὄντι, ἐπανελάθεν ὁ Παῦλος, ὅλα ἔγειναν μὲ μεγίστην τότε προφύλαξιν· ὁ γέρον ἦτον μόνος, ἐντὸς παλαιοῦ φρουρίου, κειμένου μακρὸν τῆς πόλεως, ἐπάνω κρηνοῦ μεγάλου, καὶ δὲν ἦσαν ἄλλοι πλησίον του, εἰμὴ ὑπῆρέτης γέρον καὶ σχεδὸν βλαξ, καὶ ἱατρός ἄλλοδαπός· πῶς νὰ ὑποθέσῃ κἀνεῖς ὅτι ἦτον ποτὲ δυνατόν ἢ πράξις ἐκείνη νὰ φανερωθῇ!

Ὁ Ἀζολίνος ἤρχισε νὰ τὰ χάνῃ.

— Φθάνει πλέον, ἀνέκραξε μὲ προσποιητὸν θυμὸν, διώξατέ τον, κατήτησε πολὺ ὀχλὸς.

— Κύριε Ἀζολίνε, εἶπε τότε γέρον τις πατρικίος ἀποτελῶν μέρος τοῦ συμβουλίου τῶν Δέκα, τὸν ἀνθρωπον αὐτὸν θὰ τὸν ἀκούσωμεν μέχρι τέλους.

— Ὅταν ἐσχέδιασε καλῶς τὸ σχέδιόν του εἰς τὸν νοῦν του, ἠκολούθησεν ὁ Παῦλος, ὁ προσφιλεὶς ἀνεψιὸς ἐπροσκάλεσεν εἰς τὸ φρούριον τὸν ἄλλοδαπὸν ἱατρὸν, τὸν ἐβίασε, κρατῶν τὸ ξιφίδιον εἰς τὸν λαϊμόν του, νὰ ὑπογράψῃ ἀποδεικτικὸν φέρον ὅτι ὁ γέρον ἀπέθανεν ἀπὸ ἀποπληξίας, καὶ ἔπειτα, ἐπελευθούσης τῆς νυκτός, ἠθέλησε νὰ τὸν φέρῃ ὁ ἴδιος ἔξω τοῦ φρουρίου. Πρὸ τῆς κινητῆς γεφύρας, ἔπρεπε νὰ παράσουν ἀπὸ πρόχωμα ἐπικείμενον ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ κρηνοῦ, καὶ ὁ δρόμος ἦτον ἐπικίνδυνος εἰς ἀνθρωπον γνωρίζοντα τοιοῦτο φοβερὸν μυστήριον, καθὼς βραδέως τὸ ἐπληροφορήθη ὁ ἀθλιὸς ἱατρός, τιναχθεὶς αἴρνης εἰς τὸν ἀέρα.

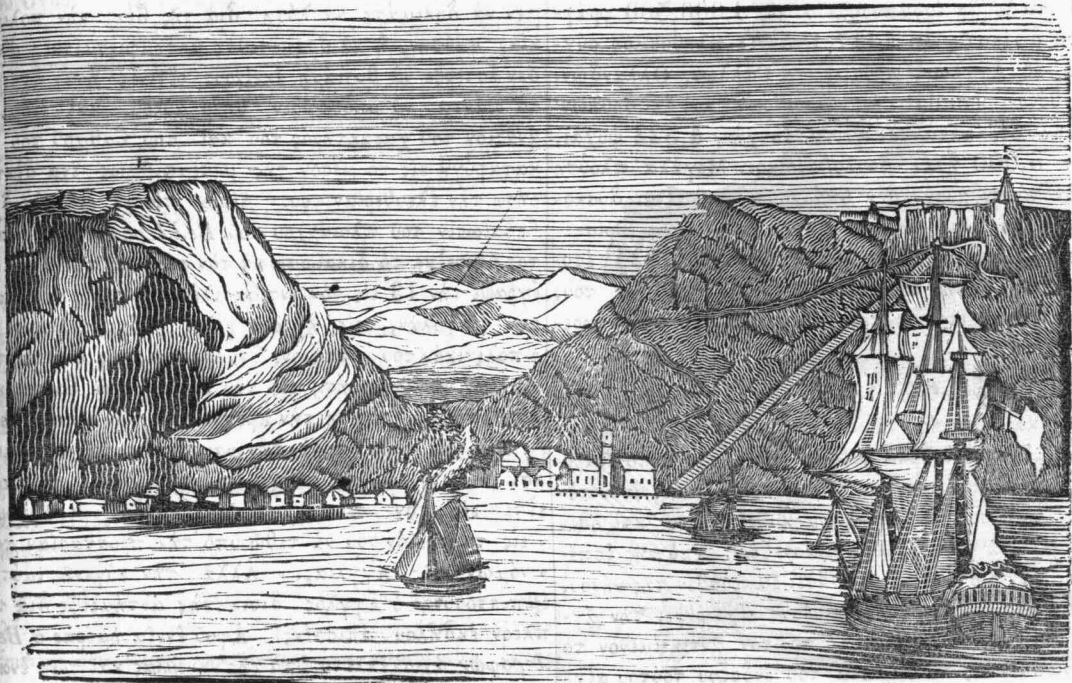
— Τῇ ἀληθείᾳ, κύριε, εἶπεν ὁ Ἀζολίνος, θαυμάζω πῶς ὑποφέρετε ν' ἀκούετε τοιαύτας ἀνοησίας.

— Τὴν προτεραίαν, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ὥραν, ὁ γέρον Δομίνικος Ἀζολίνος, ὑπακούσας εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ ἀγαπητοῦ ἀνεψιοῦ του, διατεινομένου ὅτι ὁ περίπατος ἦτον ὠφέλιμος εἰς τὴν υἱειάν του, εἶχε πάθει τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως ἐνόχλησιν, τὴν ὁποίαν ἔπαθε τὴν ἐπαύριον ὁ ἱατρός. Γελᾷς, κύριε Ἀζολίνε· τί θὰ ἔλεγες ἂν σ' ἐπληροφόρουν ὅτι τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο θυμάτων σου, ἐξελθὼν τοῦ τάφου, ἦλθε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὸ συμπόσιόν σου τοῦτο; ὅτι εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων σου; καὶ ὅτι, ἂν στρίψῃς τὸ πρόσωπόν σου, θὰ τὸν ἰδῇς ἔμπροσθέν σου;

Ἐστράφη τότε αἴρνης ὁ Ἀζολίνος, ἔπειτα ἀφῆκε κραυγὴν τρομερὰν, καὶ ὡπισθοδρόμησεν, ὥχρος ὡς ὁ θάνατος, ἰδὼν τὸν ἱατρὸν Ματθαῖον, ἐνδυμένον ἀπαραλλάκτως ὡς τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν εἶχεν ἐμβῇ εἰς τὸ φρούριον τοῦ θεοῦ του Δομινίκου.

— Ὁ δὲ ἄλλος, ἐπανελάθεν ὁ Παῦλος, ἔμεινεν εἰς τὸ βάθος τοῦ κρηνοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον, τύχῃ παράδοξος ἔσωσε τὸν ἱατρὸν Ματθαῖον· καὶ ἂν ὅλα τὰ ἐνταῦθα γενόμενα δὲν ἀρκοῦν, ἂν χρειάζωνται ἀκόμῃ ἀποδείξεις, καταβῆτε εἰς τὸ κοιμητήριον ὅπου φυλάττεται ἡ νεκρική λάρναξ τοῦ Δομινίκου Ἀζολίνου, καὶ θὰ τὴν εὑρετε κενήν.

Ὁ Ἀζολίνος ἔμεινεν ἀπόπληκτος, καὶ οὔτε λέξιν μένον εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἀγίου Μάρκου. Ἡρώτης πλέον εἶπε πρὸς ὑπεράσπισιν του. τὴν αἰτίαν, καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι ἐντὸς μιᾶς ὥρας ὁ δὴ-
 Δύο μῆνας μετὰ ταῦτα, ἐνῶ ὁ Ἰάκωβος Ροδοῦσσης μιος ἔμελλε ν' ἀποκεφαλίσῃ τὸν πατρίκιον Φραγκί-
 ἐπεριπάτει εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῆς νεονύμφου συζύ- σκον Ἀζολίνον. (Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)
 γου του, τῆς ὥρας Μαριέτας, καὶ τοῦ μαθητοῦ του
 Παύλου Βερωνέζου, εἶδε πλῆθος ἄπειρον λαοῦ συνηγ-

Η ΝΗΣΟΣ ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ.

Ἡ Ἀγία Ἐλένη, νῆσος τοῦ Ἰσημερινοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, κεῖται εἰς ἀπόστασιν 450 λευγῶν πρὸς δυσμὰς τοῦ Μέλανος Ἀκρωτηρίου, τοῦ πλησιεστέρου μέρους ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εἰς 750 πρὸς τ' Α.Ν.Α. τοῦ Ἀκρωτηρίου τοῦ Ἀγ. Αὐγουστίνου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἀνατολικωτέρα ἄκρη τὰς Βρασιλίας. Ἐχει τριῶν μὲν λευγῶν καὶ τριῶν τετάρτων ἑκτασιν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, δύο δὲ καὶ ἡμισείας ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν, δέκα δὲ τὴν περιφέρειαν καὶ ἐννέα περίπου λευγῶν τὴν ἐπιφάνειαν· τὸ δὲ σχῆμά της εἶναι σχεδὸν ὠσειδές. Εἰς ἀπόστασιν τινῶν λευγῶν ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Ἀγία Ἐλένη φαίνεται ἀπέραντος ἀλίαντος βράχος· παρουσιάζει δὲ τρεῖς κορυφάς, τῶν ὁποίων τὸ κωνικὸν σχῆμα ὁμοιάζει μὲ τὸ τῶν Ἡρακλειῶν. Οἱ περικυλλοῦντες αὐτὴν βράχοι σχηματίζουν τεῖχος, τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος εἶναι ἀπὸ πεντακοσίων ἕως διακοσίων γαλλικῶν πήχεων, καὶ ἔχει ἐν μόνον μέρος προσητὸν, ἀλλ' ὀχυρώτατον. Ἡ Ἀγία Ἐλένη ἔχει ὀλίγας πεδιάδας, ἡ δὲ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ τοῦ Λογγβοῦδ, ἡ τόσον περίφημος γενομένη διὰ τὴν ἐκεῖσε διαμονὴν τοῦ Ναπολέοντος.

Ἡ νῆσος αὕτη ἀνεκαλύχθη τὴν 21 Μαΐου 1502 ὑπὸ τοῦ δὸν Ζουάν δὲ Νόβα· ὁ Πορτογάλλος οὗτος θαλασσοπόρος κατέλαβεν αὐτὴν ἐν ὀνόματι τοῦ μονάρχου του, καὶ τὴν ὠνόμασε Santa Elena, (Ἀγία Ἐλένην), καθότι τὴν εἶδε τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀγίας ταύτης. Ἐνταῦθα δὲ, εὔρε μόνον τόπον ἐξαιρετικὸν πρὸς ὕδρευσιν, χελώνας καὶ πτηνὰ θαλάσσια. Οἱ

Πορτογάλλοι, καὶ τοι ἐνοήσαντες πόσον ἡ νῆσος αὕτη θὰ τοῖς χρησιμεύσῃ εἰς τὰς περιηγήσεις των κατὰ τὰ μέρη ταῦτα, δὲν ἔκαμαν ὅμως ἐπ' αὐτῆς κατὰστημα, ἔκτισαν μόνον μικρὸν παρεκκλήσιον εἰς ὠραίαν τινα κοιλάδα. Ἀλλὰ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην κατεδάφισαν οἱ Ὀλλανδοί, ἐκδικούμενοι τὴν ἀρπαγὴν τῶν ἐπισήμων ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας ἐναπέθετον εἰς αὐτήν· πλὴν οἱ Πορτογάλλοι τὴν ἀνήγειραν πάλιν τῷ 1610. Μετὰ τινα χρόνον οἱ Ὀλλανδοί ἐκυρίευσαν τὴν Ἀγίαν Ἐλένην, ἀκατοίκητον μέχρι τοῦδε οὔσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μετὰ παρέλευσιν ἑτῶν τινῶν τὴν παρήτησαν συστήσαντες τὴν ἀποικίαν τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου. Οἱ Ἀγγλοὶ κατέλαβον αὐτὴν κατὰ πρῶτον τῷ 1650, τὴν ἐστερήθησαν πρὸς ὥραν κατὰ τὸ 1673, καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐγκατεσχέθησαν μονίμως εἰς αὐτήν. Τὴν 16 δεκεμβρίου 1673, ἡ νῆσος παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Καρόλου Β' εἰς τὴν ἀγγλικὴν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἑταιρείαν, ἡ ὁποία τῷ 1815 τὴν παρεχώρησεν αὐθις εἰς τὴν κυβερνήσιν, διὰ νὰ δεχθῇ ἐκεῖ τὸν Ναπολέοντα, καὶ ἀφοῦ ἀπέθανεν οὗτος ἀπεδόθη πάλιν εἰς τὴν ἑταιρείαν.

Ἡ Ἀγία Ἐλένη παρέχει θέσιν προσηγορίας ἀσφαλούς· καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὐνοϊκὴν εἰς τὰ ἐκ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἐπιφερόντα πλοῖα· δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐξ Εὐρώπης ἐρχόμενα, διότι ταῦτα πεισματωδῶς ἀπωθούμενα ὑπ' ἀνέμων καὶ ἐναντίων ρευμάτων, μετὰ δυσκολίας δύνανται νὰ προσπελάσωσιν.

Ἡ Ἀγγλικὴ ἑταιρεία τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, εἰς